

MORAŠICKÝ

OBČASNÍK č. 32

Volby do zastupitelstev, aneb změna financování samospráv startuje

Volby do zastupitelstev v říjnu 2010 potvrdily silnou pozici strany **Starostové a nezávislí (STAN)** v našich vesnicích a městech. Je to strana hodně potřebná pro venkov a její práce přinese vesnicím ovoce. I naše obec má 6 zastupitelů jmenovaných do komunálních voleb hnutím STAN. Možná se vám zdá, že to není k ničemu, že je to obyčejné politikaření, které do samosprávy měst a zvláště obcí nepatří. Ale pokud se nad tím zamyslíme a hledáme jádro věci, pak je pochopitelné, že začít „dělat politiku“ bylo nevyhnutelné.

Pokud se projeví velká síla hnutí Starostové a nezávislí (a ona se již projevuje) a ukáže se, že má mnoho příznivců, tak tato masa nemůže být přehlédnuta. Tito lidé si mohou poté klást oprávněné požadavky, a také si je již klademe. Hlas početnějšího davu lidí se stejným názorem a požadavkem je více slyšet až do Prahy, kde se o „věcech“ jedná a rozhoduje. **Politická strana Starostové a nezávislí usiluje nyní hlavně o změny na venkově, to je prvořadý úkol.** Jistě je vám již známo, že Starostové a nezávislí pojmenovali problém o nespravedlnosti vůči venkovu a ukázali, že je nutné prosadit změnu v rozdělování státních peněz do jednotlivých měst a vesnic ve prospěch menších sídel. Venkov je dosud, co se týče přidělování finančních prostředků, citelně znevýhodněn.

Poslanci parlamentu z řad STAN, vzešli z voleb na jaře roku 2010, již pracují na vyřešení našeho oprávněného požadavku. Ministerstvo financí po dokončení prací na státním rozpočtu již začalo jako prioritu řešit **rozpočtové určení daní**.

Snad se pro nás v dálce již blýská na lepší časy, pro naše krásné vesnice, které by mohly být ještě krásnější. Mgr. Hana Štěpánová, starostka

Budova zdravotního střediska, její vznik a opravy v posledních letech

Kolem věci chodíme, vnímáme je, často jen velmi povrchně, ale to je normální. Když by se nás někdo zeptal, jakou barvu má budova střediska, tak si ji zřejmě vybavíme, i když před ní zrovna nestojíme. Ale další detaily nám unikají. Prostě nevíme.

A pak najednou přijde den D, začne se opravovat, stav klidu je porušen a my jsme zvědaví, v jakém je vlastně stavu, a jak bude vypadat po opravě. Všimneme si i monogramu ve štítě, který zde byl odjakživa, ale my jsme jej dříve „neviděli“. J.D., co znamenají tyto iniciály? Kronika je velmi tlustá na prozkoumání..., ve kterém roce máme vlastně hledat?

Zkouším se ptát pamětníků a nemusím chodit ani moc daleko. Pan Jaroslav Krejsa mi řekl toto:

„Pan doktor Josef Drobny bydlel a ordinoval od roku 1896 v Morašicích č.p. 19 (Krejsovo). V roce 1897 začal stavět budovu dnešního zdravotního střediska. (J.D. – monogram ve štítě budovy). Připravoval tam ordinaci i byt a vzadu za zahradou i stáj. Protože asi záhy zjistil, že původní plán stavby není úplně vyhovující, začal budovu přestavovat do dnešní podoby už v roce 1900.

Pan doktor Drobny u nás ordinoval do roku 1932. Ale již v roce 1929 zdravotní středisko koupila obec Morašice. V roce 1937 byla provedena generální oprava celého domu.“ Konečně je jasné to J.D.

A nyní skok do následujících dnů:

2003-6: Drobny úpravy v budově a okolo (oprava WC, nová dlažba na chodbě, nové chodníky u budovy)

2008: Oprava střechy (výměna některých trámů, ošetření proti hmyzu a houbám, nové latě, nová krytina), výměna oken, výměna zadních dveří, oprava vchodových dveří.

2009: Zbourání chlévů za zdravotním střediskem, které nebyly již využívány a jejich stav byl špatný. Výměna osvětlovacích těles.

2010: Podřezání budovy a vložení izolace, odkopání zeminy u třech stěn budovy, vybudování zbývající části kanalizace, nová fasáda a nové klempířské prvky na fasádě.

Nyní je dům zase v celé své kráse, pan doktor Drobny by měl zřejmě radost, ale i my se můžeme nyní pyšnit opravenou budovou, která zdobí vjezd do vesnice. Škoda, že stará magnolie musela podstoupit ozdravný řez (uvnitř větvi vyhnílé dřevo) a z její krásy mnoho nezbylo. Ale není všem dnům konec a jistě najdeme nějaké peníze na výsadbu nízké zeleně před domem, aby zde nádherná starobylá budova zůstala dominantou i pro další roky. H.Š.

Ze života obce

- Od firmy **EKO-KOM** jsme získali za dobu od 1. 7. 2009 do 30.9. 2010 odměnu za tříděný odpad ve výši 18.464,50 Kč.
- Aktualizace územního plánu obce bude zřejmě o rok odsunuta, protože dosud nikdo z místních občanů neprojevil zájem o změnu na svém majetku.
- **Poplatky za svoz odpadu** na rok 2011 zůstanou na stejné výši jako letos, to je 400,- Kč. Vybírat se budou v únoru a březnu 2011. **Poplatky ze psů** budou vybírány v únoru 2011.
- Obec nabízí bezplatně k užívání školní sad za hřištěm.
- Dosud dokončené sítě pro bytovou výstavbu v Řikovicích byly zkolaudovány, s plynárnami byla uzavřena smlouva o prodeji části plynovodu. Silnice bude dokončována postupně. Jedna parcela je již prodána zájemcům o výstavbu rodinného domku.
- Hledáme zájemce - „redaktora“, který by se chtěl starat o Občasník.
- Připomínáme, že na obecním úřadě provozujeme službu CZECH – POINT, můžete u nás získat výpis z katastru nemovitostí, výpis z trestního rejstříku a obchodního rejstříku.

Mgr. Hana Štěpánová

Co je nového v základní škole

V září 2010 nastoupilo do 1. třídy ZŠ v Morašicích celkem 7 žáků, tím máme ve zdejší škole nyní 136 žáků. Toto je značný pokles oproti roku 2003/2004, kdy měla škola 222 žáků. Tento klesající

počet pak vede k nutnosti mít výuku ve spojených ročnících. Příčinou je současný demografický vývoj populace, menší počet dětí v rodině. Poměrně slabá bytová výstavba v okolních obcích Makov, Vidlatá Seč, Nová Sídla nedává předpoklad k razantnímu obratu, snad nová bytová výstavba v Říkovcích přivede mladé lidi do Morašic.

I přes klesající počet žáků dosahuje škola řady úspěchů v rozmanitých soutěžích a prosazuje se v konkurenci větších škol. Například V. Novák získal 4. místo v okresním kole olympiády v Čj, P. Tobiášek získal v okresním kole olympiády v Aj 2. místo. Žákům se daří i v zeměpisných soutěžích a družstva 7., 8. a 9. ročníku se účastnila krajského kola soutěže Eurorebus. Řadu ocenění získávají žáci v přírodovědných soutěžích, kde v okresním kole zvítězili J. Novák a Fr. Buben, druhé místo získal M. Novák. Několik dalších žáků se pak umístilo do 5. místa v dalších soutěžích. Pro žáky, kteří úspěšně reprezentují školu pak na závěr školního roku pořádáme společné setkání na turistické základně v Budislavi.

Nedílnou součástí práce školy jsou různé projektové dny, kdy celá škola se věnuje určitému tématu po předchozí přípravě. V průběhu roku 2010 vystupují do popředí 3 takové akce. První projekt nesl název „Kniha našeho slova“. Žáci pracovali ve věkově rozmanitých skupinách. Každá skupina si vylosovala určité slovo a v přípravě na projekt jej hledali v různých knihách, publikacích, článcích a v stanovený den se pak snažili sestavit vlastní knihu, kde ústředním motivem bylo dané slovo. Tímto projektem chtěla škola zvýšit zájem žáků o četbu, která s nástupem počítačů klesá.

Druhý projekt nesl název „Místo, kde žijí“. Žáci hledali rozmanité informace o vesnici, ve které žijí a v projektový den vytvořili prezentaci o své obci a tu pak představili ostatním spolužákům na společném shromáždění v tělocvičně. Cílem bylo posílit určitý pocit sounáležitosti s obcí, ve které bydlí.

Třetí projekt nesl název „Námořnický den“. Zde je potěšitelné, že do jeho přípravy se zapojili i bývalí žáci naší školy. V přípravě začali všichni zájemci vyrábět malé papírové lodičky z autobusových či vlakových jízdének. Celkem se podařilo shromáždit 71 751 lodiček. Škola tak získala zápis do Knihy rekordů ČR. Celou akci pak provázely soutěže na místním hřišti.

Dlouholetou a vynikající tradicí školy je vydávání školního časopisu Třesk. Redaktorům se daří získávat rozhovory i s významnými osobnostmi. V poslední době to byla například zpěvačka Ewa Farna, redaktor přírodovědných pořadů v televizi pan Kořán, moderátor televizních novin K. Voříšek, který naši školu také osobně navštívil. V 18 leté historii získal časopis řadu ocenění, naposledy letos v listopadu v celostátní soutěži školních časopisů v Brně obhájil vynikající 2. místo. Časopis se dostává do rodin přes naše žáky, další občané pak mají možnost seznámit se s jeho obsahem v budově obecního úřadu a to na chodbě před poštou, nebo zakoupit v místním obchodě.

Ostatní zájemci se mohou o aktivitách školy dozvědět i na webových stránkách školy www.skolamorasice.cz

Ředitel Masarykovy základní školy Karel Kovář

Školní parlament

Možná víte, že v Základní škole v Morašicích pracuje školní parlament, který se řídí vlastními Zásadami, které členové přijali a s menšími úpravami dodržují už od roku 2006.

Školní parlament tedy pracuje už pátým rokem. Je sestaven ze zástupců tříd od 2. ročníku. Vede ho zástupkyně školy spolu s předsedou školního parlamentu, kterým byl pro letošní rok zvolen Matěj Doležal. Školní parlament se schází pravidelně jednou za měsíc, zpravidla poslední úterý v měsíci. Snaží se řešit různé problémy ve třídách nebo ve škole, žáci mohou ze tříd vznést připomínky, dotazy, nebo nápady. Na jednotlivých schůzkách se kontroluje dodržování práv a povinností žáků v naší škole, tzv. Desatero, které žáci parlamentu minulý a předminulý rok sami sestavili. Zástupkyně školy Alena Čejková informuje pravidelně o akcích v následujícím měsíci a členové parlamentu bezprostředně předávají informace ve svých třídách zpravidla při třídnických hodinách.

Každý rok se parlament snaží zapojovat do různých akcí a pravidelně organizuje Školního Ámose.

Doufám, že náš školní parlament bude fungovat čím dál lépe.

Zdeňka Kudrnová, členka školního parlamentu

S plasty můžete pracovat nebo si hrát

Už jste slyšeli o ostrovu z plastů? Holanští architekti přišli s návrhem na vytvoření recyklovaného ostrova. Měl by měřit kolem 10 tisíc čtverečných kilometrů a bude měnit svoji polohu. U nás zatím moře nemáme, ale výrobků z recyklovaných plastů tady najdete dost.

Na zahradě vám může dobře sloužit zatravnovací dlažba, chodníčky mezi záhony, ale třeba také ploty nebo zahradní nábytek. Doma oceníte odpadkové koše. Velké využití mají recyklované plasty na stavbě. V podobě imitace dřeva - prken, desek, hranolů nebo palet. Také některé protihlukové stěny, okolo kterých denně projíždíte, se vyrábějí z recyklovaných plastů.

„Recyklací plastových odpadů se vrací do surovinového oběhu materiály, které jsou z neobnovitelných přírodních zdrojů, a které by jinak končily na skládkách. Díky výrobkům z recyklovaných plastových odpadů lidé mohou vidět praktický význam a smysl třídění odpadů,“ řekl Tomáš Pešek, regionální manažer společnosti EKO-KOM, zabývající se tříděním a recyklací odpadu.

Víte, co všechno patří do žlutého kontejneru na plasty? Neuděláte chybu, pokud tam vyhodíte: PET lahve, kelímky od jogurtů či pomazánek, obaly např. od šamponů či pracích prášků, igelitové tašky a sáčky, obaly od bonbonů, sušenek a jiných instantních potravin, obaly od CD, plastové krabičky apod. Nemusíte váhat ani v případě plastových květináčů a truhlíků. Do žlutého kontejneru patří také polystyren.

Užívejte si Vánoce, mlsejte sladkosti a dobroty, ale nezapomeňte, že obaly od nich patří do barevných kontejnerů na tříděný odpad.

Článek je upraven z textu Tomáše Peška, regionálního manažera EKO-KOM, a.s.

H.Š.

POZVÁNÍ NA OBECNÍ PLES

V sobotu 12. února 2011 pořádáme ve spolupráci s TJ Sokol již tradiční obecní ples. Letos nám zahraje znovu hudba MEDIUM. Přijďte se pobavit !

Toulka lažanskou minulostí: O pytlácích

Za času hraběte Auk. Valdštýna staršího zevšeobecnělo na Litomyšlsku pytláctví do takové míry, že hrabě rozhodnul, aby na pytláky byli povoláni vojáci. Na podanou žádost byli k tomu určeni huláni, kteří v poli i v lesích milé pytláky vyhledávali a zajímali. Podobným způsobem byly střeženy i Lažany, kde bylo v tom čase více horlivých a odvážných pytláků. Mezi přednější z těchto počítán byl František Klejch č.p. 20. Stalo se jednou, že když v pondělí o posvícení měl ve sklepě viseti ještě sedm zastřelených zajíců, ač kuchyň pro posvícenský oběd byl bohatě zásobil. Leč to mu nestačilo, neboť v pondělí posvícenské vyšel s puškou na višňářskou stranu střílet. Avšak hnedle po první ráně byl tu hulán. Klejch skočil do hluboké cesty (voštice), kdežto hulán zarazil na hřbetu prudkého svahu a volal: „Pojacháš nahoru ?, budu pucat,“ a při tom ohrožoval Klejcha zbraní. Klejch byl v úzkých, přemýšlel, uvažoval za stálého řevu vojákovy, až konečně vyňal kožený váček s penězi a hodil ho hulánovi na břeh. Ten sestoupiv s koně zvedl váček, potěžkal ho a pak povzbudivě pravil: „Di dom, ja nepucat, ty nepucat.“ A rozešli se, avšak Klejch nepřestal pucat.

Pro Občasník připravil František Krejčí

Všem spoluobčanům přejeme pěkné Vánoce. V novém roce pevné zdraví, radost v kruhu rodiny a přátel, ale také úspěchy v práci a štěstí v životě.

